

vaartuigen te geven. Naar aanleiding van het bericht van de resident van 7 juni 1765 dat er aan het voorgeschreven aantal van 70 militairen 33 ontbraken door veel sterfgevallen, zijn er 20 naar Cheribon gestuurd.

BANTAM

[fol. 1719] Bantam leverde in het afgelopen jaar de aanzienlijke hoeveelheid van 3.796.875 lb peper en voor de hospitalen 36.663 lb kapok. Samen met een partij inlands harpuijs, kalk en andere materialen t.w.v. f 928,- had het totaal van het geleverde een waarde van f 494.502. Naar Bantam is aan contanten voor f 515.200,-, aan koopwaar voor f 4671, aan geschenken en huishoudelijke benodigdheden voor f 21.481,-, wat, met dat wat in rekening werd gebracht voor f 17178, in totaal f 558.530 is. Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 49 r. 8v.o. tot p. 50 r. 17v.b. [fol. 1721] In de brief van 10 november 1765 zijn het bestuur te Bantam en de resident te Lampong Tulangbawang geprezen voor de bevordering van de verbouw van peper. Daarmee zullen ze worden aangespoord om de koning en de regenten met vriendelijke woorden daartoe eveneens te animeren. Daarom is aan 31 Maleiërs, die de gevluchte kiay demang waren gevolgd en nu vrijwillig te Lampong Semangka waren teruggekeerd, toegestaan om daar te blijven aangezien ze nuttig zijn voor de verbouw van peper. Daar ze in Batavia niet te verkopen waren, is op 26 februari 1765 besloten 9 pakken Bengaalse longijs en 20 bandanoesen weer naar Bantam te zenden om daar desnoods voor de inkoopsprijs af te zetten. Ze waren in 1760 als onverkoopbaar vandaar teruggezonden. Inmiddels meldde het bestuur dat de longis in het geheel niet en de bandanoesen met veel moeite tegen de inkoopsprijs van de hand zijn gegaan. [fol. 1722] Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 50 r. 18v.b. tot p. 52 r. 6v.b. [fol. 1725] Schoester moet met de stukken betreffende zijn zaak naar Batavia gebracht worden. Om intussen de zaken te Lampung te behartigen moet men daarheen een bekwame schrijver sturen. Enige Johorse zeerovers, die zich in het na-jaar langs de Lampungse stranden ophielden, zijn met onbekende bestemming vertrokken. Sindsdien zijn daar, noch in Bantamse wateren enige rovers gesignaleerd, maar in april 1765 zouden er weer op Krakatau zijn waargenomen. [fol. 1726] Volgens de brief van 28 april uit Bantam waren er daar vier prauwen gezien. Een detachement, dat op enige vaartuigen van de koning was uitgezonden, bracht 39 personen met de vier prauwen naar Bantam op. Hun vier hoofden verklaarden eenstemmig dat ze uit Makassar kwamen. Dit stond ook in hun passen. Ze zeiden dat ze door tegenwind en uit gebrek aan voedsel op Krakatau waren beland en daar padi hadden geplant. Ze zouden, als dat rijp was, naar huis terugkeren. Men vond dit ongeloofwaardig en daar ze in elk geval als zwervers hun passen hadden overtreden, werd op 17 mei besloten de vaartuigen in beslag te nemen en de bemanning naar Ceylon te verbannen. Maar kort daarop verscheen de eigenaar van die prauwen, Intje Sedulla in Batavia. Hij bevestigde de verklaringen. Daar hij te Makassar als een goed onderdaan bekend staat, is zijn verzoek om de prauwen met het volk vrij te laten op 25 juni uit gratie ingewilligd. [fol. 1727] Hoewel f 11.237 minder dan in het voorafgaande jaar, bedroegen de uitgaven van Bantam en de posten Lampong Tulangbawang en Lampung Semangka in 1764/65 de hoge som van f 81.260. De inkomsten, die f 1717 lager waren dan in het voorafgaande jaar, bedroegen f 1199, zodat het nadelige saldo f 80.061 bedraagt. Minus de betaling door de koning van f 10.000,- per jaar voor het onderhoud van de buitenposten is dit f 70.061, of f 16.061 boven het bedrag daarvoor bepaald. Dit is gedeeltelijk toe te schrijven aan de voltooiing van de punt bij de rivier, een nieuwe gordijn aan het fort Speelwijk en het repareren van de kruitekelders. Op grond van de toestemming in de brief van 1 juli 1765 om, gezien de zwakte van het garnizoen, van de arriverende schepen 50 militairen te lichten, [fol. 1728] haalde het bestuur 26 man van de Landskroon af. Bovendien zijn er in de plaats van degenen die hun tijd hadden uitgediend en naar Batavia waren gekomen, 24 militairen naar Bantam gestuurd. Personalialia. Bij geheim besluit van 7 mei 1765 zijn vier deserteurs, die te Bantam het Engelse compagnies schip Ankerwijk verlieten en naar Batavia waren gestuurd, in dienst genomen. Voor huishoudelijke en andere zaken wordt verwezen naar de